

Nr 315.

Av herr **Herlitz m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om kommunala åtgärder till bostadsförsörjningens främjande.

Propositionen nr 259 ger i flera hänseenden anledning till erinringar.

1. Det synes önskvärt, att kommunerna beredas en viss rätt att vidtaga åtgärder till nedbringande av bostadskostnaderna (§ 1). Men det stämmer illa överens med principerna för kommunal understödsverksamhet, att de i detta hänseende lämnas så fria händer som propositionen avser. Det måste hädanefter som hittills sörjas för att kommunerna vid sådan verksamhet förfara enligt på förhand fastställda regler, som förebygga att understöden utgivnas planlöst eller rent av godtyckligt. (Om behövligheten av sådana regler på bostadspolitikens område se även motion nr 310.) Departementschefens uttalande om att subventioner skola kunna utgå ej blott efter generella normer utan även efter »individuell behovsprövning» inger ur denna synpunkt allvarliga betänkligheter. Och det måste vidare — mera effektivt än enbart genom föreskrifter att stödet skall avse »fullvärdig» bostad — tillses att den kommunala verksamheten kommer i samklang med den statliga bostadspolitik och med socialpolitiken i det hela. Departementschefens oförbindande uttalande att han »förutsätter att i dessa frågor kommunerna komma att upprätthålla en viss kontakt med det bostadspolitiska centralorganet» skapar härutinnan alldeles ingen säkerhet. Bäst vore, att vissa gränser och principer för subventioneringen bleve fastslagna i lag. I varje fall synas i enlighet med bostadssociala utredningens förslag formerna för kommunala bostadssubventioner böra underställas Kungl. Maj:ts prövning. Denna ordning torde böra medföra möjlighet att överklaga kommunala beslut i strid med de fastställda grunderna.

2. Det synes kunna leda till mindre önskvärda konsekvenser, att den kommunala subventioneringen tager sin början innan den enligt propositionen planerade statliga subventioneringen, som den är avsedd att supplera, träder i kraft (enligt propositionen skall detta ske den 1 juli 1948).

3. Beträffande innebörden av den skyldighet i avseende å förmedling och annat biträde vid den statliga låne- och bidragsverksamheten, som föreslås i 2 §, anmärker departementschefen, att den kommer att närmare utvecklas först i ett ännu ej avgivet betänkande av bostadssociala utredningen. Det vore naturligare och bättre överensstämmande med vanliga lagstiftningsprinciper att vänta med skyldighetens lagfästande, till dess dess innebörd sålunda kan med större säkerhet bedömas.

4. Beträffande de skyldigheter för kommunerna, som äro avsedda att lagfästas i 3 och 4 §§, kan starkt ifrågasättas, huruvida tidpunkten ännu är inne att fastslå skyldigheter, vilkas innebörd måste bli i högsta grad obestämd, så länge »bristavvecklingsmotivet» alltjämt i så hög grad måste göra sig gällande vid sidan av det i lagtexten uttryckta »standardhöjningsmotivet». Härtill kommer, att riktlinjer för ett så viktigt led i bostadspolitiken som saneringsverksamheten ännu icke blivit uppdragna (sådana bebådas i bostadssociala utredningens nyssnämnda betänkande). Och det torde böra anmärkas, att kommunerna med nu gällande lagstiftning sakna möjlighet att åstadkomma »forcerad utdömning av enligt hälsovårdsstadgans bestämmelser undermåliga lägenheter»; hälsovårdsstadgans tillämpning beror helt av hälsovårdsnämnderna och de myndigheter som upptaga besvär över deras beslut.

Med avseende på samtliga bestämmelser i den föreslagna lagen torde sålunda kunna hävdas, att de böra ej eller behöva ej nu upptagas till prövning. Skulle riksdagen likväl finna lag i ämnet böra antagas, synes i varje fall 1 § böra undergå ändring i de hänseenden som ovan angivits.

Med stöd av vad nu anförts tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 259.

Stockholm i maj 1947.

Nils Herlitz.

Axel Mannerskantz.

K. G. Ewerlöf.

J. B. Johansson.

Ivar Ekströmer.

Fritiof Domö.